

Lo Putxot

Castellnou de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Indeterminat

Coordenades:

Latitud: 41.83519
Longitud: 1.819
UTM Est (X): 401940
UTM Nord (Y): 4632152

Classificació

Número de fitxa 08062 - 20
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1962
Autoria de l'element: Josep Puig Castelló (Pep)
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Laura Llorens Travé i Jordi Tornés Bes
Data de registre de la fitxa: dt., 23/01/2007 - 01:00

Descripció

Poema commemoratiu dedicat a les cases abandonades del Putxot, després de la fil·loxera. El poema presenta tretze estrofes de quatre versos cada una, una estrofa de tres versos (potser l'últim vers s'ha perdut) i dos versos finals. Els versos A i C són octosíl·labs, mentre que els B i D són heptasíl·labs.

Aquesta composició s'inicia amb un lament per l'aspecte ruïnós del barri, i amb el record de la gent que hi vivia anys enrere. Tot seguit, l'autor incita el lector a entrar a les cases sense por ja que, tanmateix, estan mig ensorrades. Un cop dins les cases, el convida a sentir el passat, que es respira a cada racó i omple l'ambient de tristesa. Ara el poema ens parla d'aquells temps, quan els pagesos veremaven, tot passant els dies amb allò just per viure: "un xic de blat per menjar". També ens recorda els moments de tempesta, quan dones i homes resaven perquè no fes malbé els conreus. Tot i els esforços, però, sovint la pedregada els deixava sense res. Tot seguit, el poeta es pregunta per què aquella gent no fugí, ja que, després del mal temps, no tindrà menjar per alimentar-se. El Putxot es queda sol, només dos avis hi resten (probable referència al Guenyo i a la seva esposa). No obstant, el poeta ens recorda que el pas del temps no perdona i que la parella d'ancians també morí.

Història

La riquesa de la zona i de les cases en aquells temps es basava en la vinya. Aquesta s'estenia pels vessants de les muntanyes i turons i, a les solanes, els espais més conreats, s'aprofitava el desnivell de les feixes per construir parets de vinya. Dels anys 1700 al 1890 fou conservada la vinya vella, però amb l'arribada de la fil·loxera començà la gran decadència de la vinya i els terrenys ja no foren replantats de nou. Amb tot això, les famílies del Putxot deixaren les cases i emigraren a altres indrets. A voltants de 1930 El Putxot ja no es trobava habitat. Només un tal Josep Soladríguez, més conegut com el Guenyo, va viure fins el 1950 en una barraca gran al costat del Putxot anomenada La Barraca del Guenyo.

Bibliografia

VILA ROVIRA, Pere (1991). Recull Històric. Castellnou de Bages. Ajuntament de Castellnou de Bages.

L O P U T X O T .

Al bell cim d'una carena
el poblet abandonat
de cases mitg ensorrades
desde lluny sembla encantat.

Per nom el Putxet li diuen
el nom que's lleig res no hi fa
el cor s'em trenca quan penso
¿ Qui hi vivia ? Quants anys fa.....

Teniu por d'entrar a la casa?
tan gran reparo vos fa.....
la porta mitg esberlada...
entreu, res no us pot passar.

Un cop dins, quina tristesa
tot vos parla d'un passat
on regnava la miseria
on tots ells molt han panat.

La gent que al camp trevallava
desconixent la ciutat
el poblet no abandonaba
si no es per necessitat.

Res no es pla, tot es montanya
tot es sec, aigua no hi ha,
sols els vinyets en cultivan
i un xic de blat per menjar.

Per les nits quan la tempesta
il·lumina amb llamps i trons
aquells turons ta ferestecs
sembla que s'acabi el mon.

Els pagesos persignant-se
prou s'encomanen a Deu
i les dones espantades
fan la senyal de la Creu.

El demati quan s'aixecan
i miren vers los vinyats
veuen com la pedregada
sensa pa i el cel ha deixat.

¿ Perque el poble no abandonen
ja que Deu no ha respectat
el pa i el vi que cullien
i sols la fam ha deixat ?...

Quan els cims s'omplen de neu
durant la llarga invernada
i els petits ploren de fam
qui atipará la mainada ?

Lo Putxot, ha quedat sol
las llars estan apagades
pels taulats canta el musol
als pins sols canten cigalas.

Los vinyats abandonats
creixen salvatges i es moren
uns vellets sols hi han quedat
l'un a l'altre s'aconsolen.

Tot això que us he contat
ho llegí a l'última casa
que el temps sembla ha respectat.....
.....

Els vellets anys ha moriren,
Deu els hagi perdonat.

PEP.

Josep Maria Castelló. 1962.